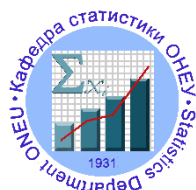

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – 203 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бабенко С. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Балюк Н. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Білоус О. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Бурлаченко К. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Гаращенко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Іванченко Т. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Клюс І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Кошева Ю. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Кравченко О. В. – студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій Одеського національного економічного університету,

Кудін П. М. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Мівшук Ю. І. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Ожоганіч І. Г. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,

Письменна В. Е. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Пруденко А. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Рубель Г. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Сазонов К. О. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Чайковська О. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Штельмашук М. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2020

ЗМІСТ

Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Теорія статистики в працях А.Кетле	6
Клюс І.Г., Милашко О.Г. Аналіз розвитку готельного господарства Закарпатської області	13
Рубель Г.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз динаміки, структури та активності ринку нерухомості в Україні	22
Кошева Ю.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз середньої заробітної плати в регіонах	32
Кудін П.М., Тарасова К.І. Статистичне оцінювання споживання продуктів харчування	37
Бойко В.С., Вітковська К.В. Статистичний аналіз зайнятості в Україні	44
Кравченко О.В., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка динаміки та потенціалу закладів вищої освіти в Україні	53
Березорудський А.М., Вітковська К.В. Статистична оцінка впливу факторів на обсяг капітальних інвестицій в Україні .	61
Білоус О.Ю., Ольвінська Ю.О. Аналіз фінансової стійкості ПРАТ «ВО Стальканат-Сілур»	68
Іванченко Т.А., Ольвінська Ю.О. Переробка сміття в Україні: проблеми та перспективи	75
Березорудський А.М., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка структури продовольчого ринку України	80
Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистична характеристика розвитку фермерського господарства в Україні ...	85
Бойко В.С., Погорєлова Т.В. Статистична оцінка земельного фонду України	90
Бойко В.С., Милашко О.Г. Статистичний аспект французько-українських відносин	100
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Партнерство України з Чехією	108
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Партнерство України з Норвегією	113
Ожоганич Т.Ю., Милашко О.Г. Дослідження стану зовнішнього сальдо товарів та послуг Люксембургу	119

Білоус О.Ю., Вітковська К.В. Формування вибірових сукупностей для обстеження ділової активності підприємств у країнах ЄС	125
Чайковська О.О., Вітковська К.В. Організація вибірових обстежень у різних країнах світу	132
Мившук Ю.І., Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка ринку страхових послуг в Україні	140
Штельмашук М.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз шлюбності та розлучуваності у сучасній Україні	146
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Зародження статистичної науки в працях політичних арифметиків	152
Гаращенко О.В., Ольвінська Ю.О. Уільям Петті – засновник школи політичної арифметики	155
Штельмашук М.С., Вітковська К.В. Досвід проведення вибірового обстеження студентами спеціальності «Економіка» з актуальних проблем університету	159
Бабенко С.Ю., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку алкогольної продукції в Україні	166
Письменна В.Е., Ольвінська Ю.О. Дослідження споживчої поведінки у сфері б'юті-індустрії під час пандемії	172
Сазонов К.О., Ольвінська Ю.О. Сутність концепції сталого розвитку регіону та роль статистичних показників у його дослідженні	175
Балюк Н.В., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки номінальної та реальної заробітної плати в Україні	183
Бурлаченко К.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку кави в Україні	189
Пруденко А.А., Ольвінська Ю.О. Соціальні мережі як елемент нового соціального середовища	193

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБІРКОВИХ ОБСТЕЖЕНЬ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Чайковська О. О.¹, Вітковська К. В.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Чайковська О. О., Вітковська К. В. Організація вибіркового обстеження у різних країнах світу. Обґрунтовано необхідність організації і проведення вибіркового обстеження населення країн світу. Розглянуто основні проблеми, що виникають при організації вибіркового обстеження. Досліджено основні етапи організації вибіркового обстеження. Наведено приклади особливостей формування вибіркового обстеження у різних країнах.

Ключові слова: обстеження, домашнє господарство, вибірка, опитування, розвинені країни, країни з перехідною економікою.

Chaikovska O. O., Vitkovskaya K. V. Organization of sample surveys in different countries. The necessity of organization and conducting sample surveys of the population of the world. the main problems that arise when organizing sample surveys. The main stages of the organization of sample surveys. The examples of the peculiarities of the formation of sample surveys in different countries.

Keywords: survey, household, sample survey, surveys, developed countries, countries with economies in transition.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Чайковська, О. О. Організація вибіркового обстеження у різних країнах світу [Текст] / О. О. Чайковська, К. В. Вітковська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 6. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2020. – С. 132 – 139.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Обстеження домашніх господарств є важливим джерелом соціально-економічних даних. В результаті їх проведення часто вдається отримати важливі показники для інформаційного забезпечення та контролю реалізації стратегій розвитку. У країнах, що розвиваються ці обстеження стали основною формою збору даних, яка доповнює, а іноді і замінюють інші програми збору даних.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Проблемам організації проведення як суцільних, так і вибіркового обстеження зокрема

присвячено праці таких відомих вчених, А. Я.Боярський, А. І. Гозулов, Б. Ц. Урланіс, Л. Л.Козлова. Досвід використання вибіркового методу у переписах населення висвітлено у роботах Ф. Єйтса, П. Ч. Махалонбіса, О. Г. Волкова та ін.

Метою роботи є дослідження та виявлення характерних особливостей проведення вибірових обстежень у різних країнах світу.

Виклад основного матеріалу. Протягом декількох останніх десятиліть потреби країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою в актуальних і детальних демографічних і соціально-економічних даних в домашніх господарств зросли. Без таких даних стало неможливо обходитися при аналізі економічної і соціальної політики, плануванні розвитку, управлінні програмами і прийнятті рішень на всіх рівнях. Для задоволення цієї потреби політичні діячі та інші зацікавлені сторони часто зверталися до матеріалів обстежень домашніх господарств. З цієї причини обстеження домашніх господарств стали одним з найважливіших механізмів збору даних по населенню країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою. Сьогодні вони являють собою центральну складову стратегічного значення в організації національних статистичних систем і у виробленні політичних заходів.

В даний час більшість країн мають системи збору даних для проведення обстежень домашніх господарств, проте між ними є відмінності за обсягом накопиченого досвіду і рівню інфраструктури. Обстеження, проведені національними статистичними органами, як правило, є багатоцільовими або комплексними за своїм характером і призначені для того, щоб забезпечити надійні дані по цілому ряду демографічних і соціально-економічних характеристик різних груп населення. Обстеження домашніх господарств також використовуються для вивчення малих і середніх підприємств і малих сільських фермерських господарств в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою.

На ряду з національними обстеженнями, які фінансуються за рахунок коштів національного регулярного бюджету, в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою проводиться велика кількість обстежень домашніх господарств за спонсорської підтримки міжнародних установ з метою отримання і контролю на національному рівні оцінок ряду характеристик або показників, що представляють інтерес для даних установ, а також для проведення міжнародних зіставлень таких показників. Більшість подібних обстежень проводяться на спеціальній основі. Прикладами обстежень домашніх господарств, що проводяться міжнародними установами в країнах, що розвиваються і що здобули широку популярність, є: Обстеження в області народонаселення та охорони здоров'я (ОНО), що проводяться корпорацією по дослідженню громадської думки "Макро" для Агентства Сполучених Штатів з міжнародного розвитку; обстеження в рамках Дослідження критеріїв оцінки рівня життя, що проводяться при технічному сприянні Світового банку,

обстеження за багатьма показниками із застосуванням гніздової вибірки, які здійснюються Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ), тощо. Всі ці програми обстежень проводяться в різних країнах, що розвиваються, Африки, Азії, Латинської Америки і Карибського басейну, а також Близького Сходу.

Нині в основі більшості обстежень, проведених в країнах, що розвиваються і країнах з перехідною економікою, покладена стандартна методологія і процедура обстежень, які використовуються у всьому світі. Однак багато хто з подібних обстежень проводяться в обстановці жорстких бюджетних обмежень в країнах з дуже різними рівнями розвитку інфраструктури обстежень і технічного потенціалу. Існує явна потреба не тільки в безперервних розробці та вдосконаленні базових методологій проведення обстежень, а й у передачі таких методологій країнам з перехідною економікою та таким, що розвиваються. До таких країн належить і Україна. Найкращим чином цього можна досягти шляхом технічного співробітництва та нарощування статистичного потенціалу.

Обстеження домашніх господарств, що проводяться в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою, мають багато спільних рис. Крім того, нерідко спостерігаються подібні моменти між країнами, особливо розташованими в одних і тих же регіонах, щодо ключових характеристик основних груп населення.

Більшість обстежень в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою мають у своїй основі риси стратифікованої багатоетапної вибірки.

По-перше, відсутність або погана якість переліків домашніх господарств призводить до необхідності спочатку зробити вибірку географічних одиниць і лише потім створювати списки домашніх господарств або адресні списки виключно в межах цих відібраних географічних одиниць. Вибірki домашніх господарств можуть потім бути відібрані з цих списків.

По-друге, застосування багатоетапних планів дозволяє контролювати витрати на збір даних [1, с.125].

Для більшості обстежень домашніх господарств, які обстежують населення, обирається цивільне населення, яке не знаходиться в спеціальних закладах. Для отримання бажаних даних від цього населення, опитування часто проводяться на рівні домашніх господарств. В цілому в обстеження можуть бути залучені тільки особи, які вважаються постійно проживають в домашньому господарстві. Особи, які постійно проживають в будь-якому домашньому господарстві, але тимчасово відсутні, такі як особи, які перебувають у відпустці або тимчасово що знаходяться в лікарні, а також студенти, які проживають поза домом протягом навчального року, зазвичай включаються в обстеження в разі відбору їх домашнього господарства. студенти, проживають поза домом протягом навчального року, не включаються до обстеження, якщо вибірка проводиться за місцем

їх проживання протягом навчального року, оскільки дані про таких студентах можуть бути отримані з їх постійного місця проживання.

До груп, які, як правило, виключаються з обстежень домашніх господарств в країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою, належать військовослужбовці, які проживають в казармах або приватних будинках; особи, які перебувають у в'язницях, лікарнях, будинках для людей похилого віку або інших закладах; бездомні і кочівники. Більшість з цих груп зазвичай виключається зважаючи на складності практичного характеру, що зазвичай виникають при отриманні даних від таких осіб. Проте рішення про те, чи слід виключати будь-яку групу, має прийматися на основі завдань конкретного обстеження.

Як і в інших типах обстежень, якість даних, одержуваних в результаті обстежень домашніх господарств, в значній мірі залежить від якості інструментарію вибірки, з якого проводився відбір вибірки для обстеження. На жаль, проблеми, пов'язані з інструментарієм вибірки, – неминуча особливість обстежень домашніх господарств. До таких основних проблем належать проблеми упущення та проблеми подвоєння списку.

Проблема упущення виникає в тих випадках, коли в деяких списках вибірки відсутні елементи, що стосуються обстежуваного населення. В обліковій системі житлових одиниць пропуск буде відповідати порожньому житлу. Дана проблема виникає також в ході вибірки окремих підгруп населення, наприклад жінок, які народили дитину в минулому році. Деякі увійшли в списки і в вибірку домашні господарства взагалі не включатимуть жінок, які народили дитину в минулому році. За можливості пропуски можуть бути видалені з інструментарію до відбору вибірки. Однак це не завжди ефективно з точки зору витрат в багатьох випадках практичного застосування. Більш практичне рішення полягає у виявленні та виключення пропусків після відбору вибірки. Виняток пропусків, проте, означає, що вироблена вибірка буде менше і не буде мати постійного розміру.

Проблема дублювання списків виникає в тих випадках, коли одиниці обстежуваного населення з'являються в інструментарії вибірки більше одного разу. Дана проблема може виникнути, наприклад, при проведенні вибірки щодо осіб, які проживають в одній місцевості менше року. Одним із способів, що дозволяють уникнути дублювання списків, є визначення єдиного заздалегідь встановленого переліку в якості фактичного списку, а всіх інших списків – як пропусків. Тільки в разі потрапляння до вибірки цього єдиного списку в неї включається дана одиниця [2, с.256].

В останні роки в більшості країн зростав попит на надійні дані не тільки на національному рівні, а й щодо регіональних рівнів або областей головним чином в силу того факту, що більшість програм розвитку або втручання здійснюється саме на регіональних рівнях, наприклад на рівні адміністративного району або ділянки. Прийняття важливих рішень, що стосуються виконання будь-якої програми або розподілу ресурсів на

місцевому рівні, вимагає наявності точних даних на цьому рівні.

Забезпечення точних оцінок обстежень областей вимагає розподілу вибірок адекватного розміру за цими галузями. Однак в ситуаціях, коли бажано точність для областей обстеження з дуже різною чисельністю населення, виникають протиріччя. Якщо бажано отримання оцінок з однаковим рівнем точності для всіх областей, найбільш ефективною стратегією є рівномірний розподіл. Однак такий розподіл може призвести до серйозної втрати ефективності в щодо національних оцінок. Пропорційний розподіл, при якому в кожній області використовуються рівні частки вибірки, часто є найбільш підходящим видом розподілу для отримання національних оцінок. Коли області обстеження істотно відрізняються за своїми розмірами і коли потрібні як національні оцінки, так і оцінки області обстеження, необхідно знайти певний компроміс між рівномірним розподілом і рівними частками вибірки.

Організація обстежень в країнах, що розвиваються і країнах з перехідною економікою часто стикаються з вибором між точністю оцінок на національному рівні і точністю оцінок щодо областей обстеження. Ця проблема стає більш серйозною, коли області сильно відрізняються по розміру. Один із способів обійти цю дилему полягає у визначенні областей обстеження, приблизно рівних за розміром, можливо, шляхом об'єднання існуючих областей обстеження. В якості альтернативи можна зберегти розмежування областей і зробити допустимим нижчий рівень точності для малих областей або, можливо, не публікувати оцінок за такими областями.

З метою забезпечення належного аналізу даних обстежень домашніх господарств необхідно дотримуватися ряду умов. По-перше, відповідна база даних повинна містити інформацію, яка відобразить процес відбору вибірки. Зокрема, в базу даних повинні бути включені відповідні позначки, що стосуються страт плану вибірки, первинних одиниць вибірки, вторинних одиниць вибірки і т. д. По-друге, для кожної одиниці в масиві даних повинні бути представлені ваги вибірки, що відображають ймовірність відбору кожної одиниці вибірки і компенсуючі неотримання відповідей в ході обстеження та інші недоліки вибірки. По-третє, в достатньому обсязі має бути присутня технічна документація в щодо плану вибірки для обстеження, в якому були отримані дані. По-четверте, масиви даних повинні мати відповідний формат і структуру, а також включати необхідну інформацію про взаємозв'язки одиниць вибірки на різних етапах відбору вибірки. Нарешті, повинні бути в наявності відповідне комп'ютерне програмне забезпечення та досвід в тому, що стосується його належного застосування.

Обстеження домашніх господарств можуть дати масу інформації про велику кількість аспектів життя. Однак корисність даних, отриманих в ході обстежень домашніх господарств, в значній мірі залежить від якості обстеження як в плані розробки опитування, так і в плані фактичного проведення обстеження на місцях. Хоча завдання по розробці опитування

для обстежень та здійснення обстежень домашніх господарств можуть спочатку здатися простими, насправді для успіху обстежень домашніх господарств потрібні завзятий працю і велику кількість часу.

Урядові установи та інші організації проводять обстеження домашніх господарств, щоб отримати відповіді на наявні у них питання про населенні. Таким чином, оскільки цілі обстеження складаються в отриманні відповідей на подібні питання, опитування повинно містити дані, які можуть забезпечити отримання таких відповідей. З огляду на обмеженість ресурсів і часу, яке є в розпорядженні осіб, опитуваних в ході обстеження, не слід займатися збором будь-яких даних, які не відповідають цілям даного обстеження. Таким чином, першим кроком в розробці обстеження домашніх господарств є досягнення згоди щодо його цілей і їх формулювання в письмовому вигляді Національні статистичні служби (НСС) в країнах, що розвиваються зазвичай є основними постачальниками "офіційної" національної статистики. Виступаючи в такому амплуа, НСС повинні брати до уваги широкий спектр потреб в інформації в сферах демографічної, соціальної та економічної статистики. НСС використовують різні джерела даних і методи їх збору. До адміністративних даних та реєстрів можна отримати певний доступ, однак вибіркові обстеження завжди залишатимуться важливим методом збору даних. Більшість НСС в країнах, що розвиваються щорічно проводять по кілька обстежень. Деякі з цих обстежень (наприклад, Дослідження критеріїв оцінки рівня життя, Обстеження в області народонаселення і охорони здоров'я, Обстеження по багатьма показниками із застосуванням гніздовий вибірки) мають досить стандартизовану схему, тоді як інші "розробляються за індивідуальним замовленням" відповідно до специфічними національними запитами.

Необхідність планування і координації роботи по проведенню обстежень послужила стимулом для вжиття заходів щодо інтеграції обстежень в програми обстежень домашніх господарств. У багатьох НСС складання спеціального графіка обстежень в даний час поступилося місцем довгостроковим планам, згідно яким обстеження, що охоплюють різні теми, проводяться на постійній основі або через рівні проміжки часу. Важливу роль в цьому процесі зіграла Програма забезпечення розвитку можливостей для проведення національних обстежень домашніх господарств, розроблена Організацією Об'єднаних Націй.

Всі дані збираються для цілей аналізу, тому навряд чи необхідно вказувати на те, що завершальним заходом після збору даних є їх аналіз. оскільки даний питання розглядається в багатьох інших розділах, в цій главі цього не робиться. Єдине, на що тут потрібно звернути увагу, - це необхідність здійснити в загальному плані обстеження реалістичну оцінку того, скільки часу потрібно для аналізу даних, і включити цю оцінку в загальний графік здійснення діяльності з проведення обстеження. Аналіз даних майже завжди займає більше часу, ніж планувалося, але його

результати, отримані на основі цих даних, ймовірно, будуть тим точніше і цінніше, ніж ретельніше група по проведенню обстеження організовує консультації з особами, які аналізуватимуть ці дані.

В різних країнах світу зміст опитування значно відрізняється, що характеризується станом економіки, культурними відмінностями, соціальним розвитком, географічним положенням та історичним розвитком. Для визначення цілей обстеження його розробники повинні почати з набору питань, на які організація, що фінансує обстеження, хотіла б отримати відповіді. Основними є питання про основні характеристики населення в даний час. Прикладами таких питань є наступні:

Яка частка населення є бідною?

Який рівень безробіття?

Наскільки велика поширеність недоїдання серед малолітніх дітей?

Які сільськогосподарські культури вирощуються сільськими домашніми господарствами в різних районах країни?

Ще один ключовий момент полягає в тому, що в країнах, де розмовляють більш ніж одною мовою, запитальник слід перевести на всі основні мови, і експериментальне випробування слід проводити на цих мовах. Цей момент є надзвичайно важливим. Зокрема, слід, наскільки це можливо, уникати практики, за якої реєстратори в ході опитування змушені робити переклад з однієї мови на іншу, оскільки запитальник складений на іншому мовою, ніж використовуваний опитуваним особою.

Відповідно до вимог кожної країни в запитальник вноситься безліч змін, що з часом призвело до змін в загальному змісті інструментарію обстеження, а також до включення в нього нових модулів і тем.

Наприклад, в Боснії і Герцеговині в 2001 році модуль з охорони здоров'я було розширено, з тим щоб включити в нього питання, що стосуються депресії, з метою оцінки ступеня поширеності цього психічного захворювання і виявлення зв'язків між ним і іншими аспектами добробуту і участю на ринку праці.

У 2000 році в Гватемалі був доданий модуль з громадського капіталу для збору інформації про соціальні аспекти бідності, таких як участь в державних програмах і колективних діях, причини соціальної маргіналізації, уявлення про добробут, а також думки про правосуддя і його доступність.

В Албанії, Бразилії, Непалі, на Ямайці, в Південній Африці і Таджикистані були додані питання, що стосуються суб'єктивних показників бідності, з тим щоб вивчити їх зв'язок з іншими показниками [4, с.561].

Висновки. Таким чином, провівши дослідження характерних особливостей проведення вибірових досліджень у різних країнах світу, можна помітити деякі схожості та відмінності. До однакових рис вибірових обстежень у різних країнах світу належить те, що не дивлячись на різні умови, використовується типова схема підготовки, проведення та аналізу результатів обстежень, що базується на загальноновизначених методиках. До

того ж існують і відмінності, які, в основному, полягають у змісті та цілях обстежень у певних країнах світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильева Э.К. Выборочный метод в социально-экономической статистике: учебное пособие / Э.К.Васильева, М.М.Юзбашев. – М.: Финансы и статистика; ИНФРА – М, 2010, - 256 с.
2. Мармоза А. Т. Теорія статистики. 2012. – 593 с.
3. Опря А. Т. Статистика. 2010. – 536 с.
4. ООН. Департамент з економічних і соціальних питань. Обстеження домашніх господарств в розвиваючихся країнах і країнах з переходною економікою. 2005. – 692 с.
5. Підгорний А.З. Міжнародна статистика: навчальний посібник / А.З. Підгорний, О. Г. Милашко. – Видання друге, перероб. та доп. – Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2018. – 160 с.
6. Самоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О. Економічна статистика: навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. та доп. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2020. – 276 с.
7. Витковская, Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социальноэкономических процессов [Текст] / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и др.] // Историк-экономист С. Я. Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового : монография. — 2013. — С. 211-256.
8. Вітківська К. В. До питання про історію проведення вибірових обстежень / К. В. Вітківська // Статистичні методи дослідження соціально-економічних процесів на макро- та мезорівнях: міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях» (26-27 квітня 2018 р., Одеса). – Одеса: ОНЕУ, 2018. – С. 28-31.
9. Вітківська К. В. Вибірковий метод в аналізі диференціації доходів населення / К. В. Вітківська // Актуальні проблеми розвитку національної економіки на сучасному етапі: міжнародна науково-практична конференція. Секція «Сучасні проблеми статистичної методології і практики» (м. Одеса, 18-19 травня 2016 р.). – Одеса: ОНЕУ, 2016. – С. 10-12.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 6

Частина II

**Одеса
2020**